

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329

Gemeente Tubbergen
T.a.v. College van B&W
Postbus 30
7650 AA Tubbergen

Inlichtingen bij

Telefoon
@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
18.06.2024	2024-018248			935068

Onderwerp: Reactie op uw brief over overdracht bevoegdheid aanvraag Pure Energie

Geachte college,

Op 27 mei 2024 heeft u ons per brief geïnformeerd over de voorwaarden die u verbindt aan het accepteren van de bevoegdheid voor Windpark Langeveen. U stelt in uw brief dat het principeverzoek van Pure Energie in strijd is met artikel 4.108 lid 2 van de Omgevingsverordening. Daarnaast vraagt u ons om Landkreis Graftschaft Bad Bentheim toestemming te vragen, dan wel afspraken te maken, in verband met het Traktaat van Meppen.

Clustereis

Windpark Langeveen bestaat uit 2 turbines en ligt buiten de provinciale voorkeursgebieden. Daarmee geldt – na vaststelling van de nieuwe omgevingsverordening – een clustereis van 4. Tot die tijd geldt er – voor de zoekgebieden in Noordoost Twente – een clustereis van 3, op grond van de omgevingsverordening 2024. Beide clustereisen hebben hetzelfde doel en dezelfde strekking. Voor de zoekgebieden in Noordoost Twente betekent de clustereis niet dat het minimum aantal windturbines gerealiseerd moet worden binnen de grenzen van het betreffende zoekgebied. Er kan ook een cluster gevormd worden met windturbines die buiten het zoekgebied worden gerealiseerd. De clustereis wordt gesteld met het oog op een goede inpassing in het landschap. Per geval zal onderbouwd moeten worden of de opstelling in combinatie met windturbines buiten het zoekgebied ruimtelijk gezien kunnen worden als cluster.

Ter onderbouwing van het voldoen aan de clustereis door een ruimtelijke samenhang met deze turbines heeft de initiatiefnemer op 6 september 2023 een nadere onderbouwing aangeleverd. Voorafgaand aan ons besluit om over te gaan tot overdracht van de bevoegdheid hebben wij zelf – met inschakeling van een extern bureau – een advies opgesteld over het al dan niet voldoen aan de clustereis van windpark Langeveen. Conclusie van dat advies is dat er in Langeveen sprake is van een ruimtelijke samenhang met de Duitse windturbines (Itterbeck en Wielen) en daarmee voldaan wordt aan de clustereis.

Jurisprudentie

In uw brief verwijst u naar jurisprudentie. Deze jurisprudentie gaat over de vraag of er sprake is van één inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. In de betreffende uitspraak heeft de ruimtelijke samenhang nadrukkelijk betrekking op de vraag of deze te beschouwen is als met elkaar samenhangende installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie.

Het gaat daarbij niet over de vraag of er ruimtelijk gezien sprake was van een cluster. Jurisprudentie geeft geen eenduidige norm noch duidelijkheid die als basis kan dienen voor de ruimtelijke interpretatie van een cluster.

Territoriale werking

Het doel van de clustereis in de omgevingsverordening is om o.a. ruimtelijke verrommeling van het landschap tegen te gaan. Dit is ook beschreven in de toelichting bij de omgevingsverordening. Voor het tegengaan van verrommeling van het landschap maakt het niet uit of windturbines geografisch in het grondgebied van Overijssel, of daarbuiten vallen. Doorslaggevend is of de verschillende turbines door hun ruimtelijke uitstraling één cluster vormen en niet zonder samenhang door het landschap verspreid staan.

In een uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2018:3067) is voor de clustereis uit de verordening van de provincie Drenthe ook bevestigd dat ook turbines aan de Duitse zijde van de grens meegenomen mogen worden bij het beoordelen of voldaan wordt aan de clustereis. De clustereis in Drenthe en Overijssel hebben dezelfde strekking en hetzelfde doel. Deze uitspraak is daarmee ook van toepassing op de omgevingsverordening van Overijssel.

De artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.108b van de aangepaste omgevingsverordening Overijssel (Provinciaal blad 2024 nr. 776, p. 215) geeft aan dat ook in Overijssel het tegengaan van versnippering en het behouden van een rustig ruimtelijk beeld de redenen zijn om een clustereis te hanteren. De aangehaalde rechtsoverwegingen van de Afdeling zijn daarmee ook op ons van toepassing; het enkele feit dat de turbines verdeeld zijn over Nederland en Duitsland maakt niet dat geen sprake kan zijn van een cluster.

Tractaat van Meppen

De noodzaak voor artikel 5 van het Tractaat van Meppen dat de afstand van 377 meter regelt, is weggevallen. De grens wordt immers niet meer betwist, gemeenschappelijke weiden zijn niet meer in gebruik, smokkelen van goederen ter plaatse van de grens komt met de interne markt van de Europese Unie niet meer voor en Europese, Duitse en Nederlandse wetgeving (bijvoorbeeld verdrag van Espoo, milieuwetgeving, Ruimtelijke ordening) beschermen de rechten van burgers in de directe nabijheid van de grens. In de praktijk wordt in zowel Overijssel als Landkreis Graftschaf Bentheim de regel gehanteerd dat voor hinder (milieu en RO) van een initiatief of ontwikkeling dezelfde criteria gelden voor getroffen en aan de andere kant van de grens gebaseerd op de wet- en regelgeving van het land waar de ontwikkeling plaatsvindt. Daarmee wordt voldoende bescherming geboden aan de belangen van de bewoners van het grensgebied en is het Tractaat niet bepalend in het faciliteren van projecten. Het Traktaat is daarmee duidelijk niet bedoeld om milieubelangen van inwoners of overheden te beschermen. De verwachting is dan ook dat inwoners en overheden die een beroep doen op het traktaat door de rechter het relativiteitsvereiste tegengeworpen zullen krijgen. Voor inwoners is dat al in de jurisprudentie bepaald.

Conclusie

Wij begrijpen dat de ontwikkeling van windturbines gepaard gaat met risico's. Deze risico's zijn er zowel bij het verlenen van medewerking, als aan het weigeren daarvan. Dergelijke risico's kunnen in veel gevallen worden ondervangen met een anterieure overeenkomst (AOK) tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer. Indien gewenst ondersteunen wij u graag bij het opstellen van een AOK. Alles overwegende komen wij tot de conclusie dat er voldaan wordt aan de clustereis en dat het Tractaat van Meppen geen belemmering is. Daarmee zijn er geen belemmeringen om de planologische procedure voor Windpark Langeveen te starten.

Procedure starten

We vertrouwen erop dat wij u met deze beantwoording voldoende duidelijkheid hebben gegeven om de procedure voor windpark Langeveen op korte termijn te starten en de initiatiefnemers daarvan in kennis te stellen.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg